

Effects of Persuasive Messages and Future-orientation with Self-Control on Intention to Care for the Elderly of High School Students¹

Adisa Vasavanon², Duchduen Bhanthumnavin³, Duangduen Bhanthumnavin⁴,
Shuttawee Sitrisa-et⁵, and Saran Pimthong⁶

Received: June 26, 2019 Revised: December 9, 2019 Accepted: December 11, 2019

Abstract

The objective of this experimental research was to investigate the effects of Persuasive Messages and future-orientation with self-control on intention to care for the elderly of high school students. The sample of this study consisted of 472 high school students. This research used Post-Test Only with Control Group Design. The experimental groups were assigned into 4 groups using random assignment for reading persuasive messages. After reading for 15 minutes, the samples were asked to answer the questions in the test. Data analysis was conducted through three-way ANOVA to analyze data in the whole group and 8 subgroups. The important analytic results indicated that the samples who read persuasive message of the promotion for positive attitude towards care for the elderly, those who read persuasive message of the optimism, and those with higher level of future-orientation with self-control had higher readiness to support others to care for the elderly than those who did not read the foresaid persuasive messages and those with lower level of future-orientation with self-control in a single family. The findings of this research would be beneficial by explaining that future-orientation with self-control is important psychological foundation of an individual that is related with intention to care for the elderly. In this regard, as one of key social institutions, an educational institution should emphasize on the development and practice of psychological factors for enhancing students' predictability, awareness of the importance of preparing themselves to enter the aging society, assistance and support for the elderly.

Keywords: persuasive message, high school students, elderly

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Master's thesis in Social Development Administration, National Institute of Development Administration

² Graduate Student, Master of Arts (Social Development Administration), School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration. E-mail: v_adisa@hotmail.com

³ Associate Professor at the Graduate School of School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

⁴ Professor at the Graduate School of School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

⁵ Associate Professor at Faculty of Humanities, Science Program in Psychology, Srinakharinwirot University

⁶ Assistant Professor at Behavioral Science Research institute, Srinakharinwirot University

อิทธิพลของการอ่านสารชักจูงและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่มีต่อความตั้งใจที่จะดูแล ผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย¹

อดิศา วสวานนท์² ดุจเดือน พันธมนาวิน³ ดวงเดือน พันธมนาวิน⁴ ฉัฐวิณี สิทธิศิริอรธร⁵ และ
ศรัณย์ พิมพ์ทอง⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่าอิทธิพลของการใช้สารชักจูงและลักษณะ
มุ่งอนาคตควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 472 คน รูปแบบการวิจัย
เป็น Post test only with Control Group Design ซึ่งมีการจัดการทดลองออกเป็น 4 กลุ่ม
ด้วยวิธีการสุ่มแบบไม่ลำเอียงเข้ากลุ่มทดลอง โดยการให้อ่านสารชักจูงแต่ละประเภท หลังจาก
อ่านบทความเป็นเวลา 15 นาที จึงให้ตอบคำถามในแบบวัด สำหรับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
ในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและ
ใน 8 กลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญ พบว่า นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อ
การช่วยเหลือผู้สูงอายุ นักเรียนที่อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี นักเรียนที่มีลักษณะ
มุ่งอนาคตควบคุมตนมาก มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมากกว่านักเรียน
ประเภทตรงข้ามโดยพบในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ผลจากการวิจัยนี้สามารถ
นำไปใช้เป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญในการบ่มเพาะความรู้
ใช้พัฒนา เสริมสร้าง หรือต่อยอดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาทั้งในด้านการเสริมสร้างจิตลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตนและการนำสารชักจูงไปใช้ปรับทัศนคติเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคม
ผู้สูงอายุ และเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้สูงอายุต่อไป

คำสำคัญ: สารชักจูง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้สูงอายุ

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์

² นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
อีเมล: v_adisa@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁴ ศาสตราจารย์ ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁵ รองศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁶ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

นานาชาติดำเนินการวิจัยกับ “สังคมสูงวัย” โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีประชากรจำนวน 69 ล้านคน มีสัดส่วนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 17 (United Nations, 2017) ซึ่งได้มีการคาดการณ์ว่าในปี 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (complete aged society) คือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสัดส่วนร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และเป็น “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (super aged society) ที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสัดส่วนร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ภายในปี พ.ศ. 2574 (Office of the National Economic and Social Development Board, 2013) ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ในสังคม เช่น การทอดทิ้งผู้สูงอายุ การรังแกผู้สูงอายุ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าสังคมไทยจะมีทุนทางสังคมทั้งทางด้านความเอื้ออาทร การเคารพนับถือผู้อาวุโส แต่จากความเป็นพลวัตของสังคมโลกที่มีอิทธิพลเข้าในประเทศก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งวิถีความคิดและการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบประเด็นที่น่าเป็นกังวลในเรื่องแนวโน้มความคิดของประชาชนยุคปัจจุบันที่มีต่อผู้สูงอายุ เช่น การศึกษาของ Sung and Kim (2003) พบว่า ชาวเอเชียตะวันออกได้มีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ อย่างชาวเกาหลี ญี่ปุ่น และจีน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีค่านิยมยกย่องให้ความเคารพผู้สูงอายุอย่างสูง แต่ทัศนคติเหล่านี้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ในประเทศเกาหลีพบว่า คนรุ่นหนุ่มสาวบางส่วนเริ่มมีแนวโน้มไม่ให้ความเคารพนับถือแก่ผู้สูงอายุ แสดงออกด้วยการที่ไม่สนใจต่อปัญหาของผู้สูงอายุ ละเลย ทำร้าย ตลอดจนเลือกปฏิบัติกับผู้สูงอายุ ส่วนการศึกษาในประเทศไทยในการศึกษาและประเมินแผนผู้สูงอายุฉบับที่ 2 ในทุกๆ 5 ปี พบว่าทัศนคติเชิงบวกของวัยหนุ่มสาว วัยทำงาน ที่มีต่อผู้สูงอายุมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ และยังพบอีกว่าคนวัยหนุ่มสาวที่ยังอายุน้อย ทัศนคติเชิงลบต่อผู้สูงอายุก็น่าจะมากขึ้น (Gray, Pattaravanit, Jamjan, & Suwannobprako, 2013) ดังนั้นเมื่อสถานการณ์ทางสังคมด้านผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนลดคุณค่าและความสำคัญของผู้สูงอายุลงจึงควรมีการพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเชิงบวกเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้แก่กลุ่มคนเหล่านี้ เพื่อจะได้รับความพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (complete aged society) และสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (super aged society) ต่อไป ซึ่งแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ก็คือวิธีการใช้สารชักจูง (Bhanthumnavin, 1988) เพื่อให้เกิดการปลูกฝังหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติ

การศึกษาเรื่องนี้จึงเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสารชักจูงว่าจะมีผลต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการค้นหาแนวทางการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้เป็นเด็กและเยาวชนในวันนี้เป็นผู้ใหญ่ที่มีทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอันใกล้ได้อย่างเกื้อกูลกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองที่มีต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีแบบแผนการทดลองแบบ Posttest-only with control group design (Campbell & Stanley, 1963) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการได้รับสารซังกู และตัวแปรจิตลักษณะสมทบลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่มีต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นดังนี้

ความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ: ตัวแปร ความหมาย และวิธีวัด ความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุซึ่งตัวแปรตามในงานวิจัยนี้ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (theory of reasoned action) ที่ถูกสร้างขึ้นโดยนักจิตวิทยาสังคม Ajzen and Fishbein (1980) อธิบายไว้ว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ดินมืออยู่อย่างเป็นระบบ การกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจะถูกกำหนดโดยความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมนั้น (behavioral intention) ในการวิจัยนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวแปรความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ โดยวัดองค์ประกอบของทัศนคติด้านความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น เจตนาที่จะกระทำ หรือความมุ่งกระทำ (Bhantumnavin, 1988) เนื่องจากองค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าองค์ประกอบอื่น โดยที่ผ่านมาได้มีนักวิจัยศึกษาองค์ประกอบด้านนี้ในเชิงของความตั้งใจหรือความพร้อมที่จะกระทำในพฤติกรรมต่างๆ (Termkunanon, 2010; Praneetvatakul, 2017; Thongsingkie, 2005) ตัวแปรตามความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุในงานวิจัยนี้จะศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ หมายถึง ความพร้อม ความตั้งใจ ความยินดีมาก หรือหลีกเลี่ยงน้อยของนักเรียนที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ ทั้งที่เป็นผู้สูงอายุในครอบครัว หรือผู้สูงอายุบุคคลอื่นๆ ในสังคม ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และเมื่อมีโอกาสก็จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เช่น การยินดีที่จะพาผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล ความพร้อมที่จะรับฟังความรู้ใหม่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้แบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า (summated rating method) มีมาตรวัด 6 ระดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” และ ผู้ที่ตอบได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมาก 2) ความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง ความพร้อม หรือความยินดีที่จะสนับสนุนให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน หรือบุคคลอื่นๆ ให้มีความพร้อมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ เช่น ความตั้งใจที่จะแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุให้กับคนในครอบครัว ความยินดีที่จะชื่นชมเมื่อเพื่อนแสดงถึงความเอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้แบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า (summated rating method) มีมาตรวัด 6 ระดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ตอบได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุมาก

การชักจูงกับความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ การชักจูงให้เกิดความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุในงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการจัดกระทำสาเหตุด้วยวิธีการอ่านสารชักจูง เนื่องจากทัศนคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน โดยทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ที่ผ่านมาในสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ทั้งจากนักวิชาการภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งได้ให้ความสนใจการเปลี่ยนทัศนคติโดยการจัดกระทำด้วยการใช้สารชักจูง (persuasive message) เช่น สารชักจูงในการยอมรับทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียง (Supapon, 2005) สารชักจูงในการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (Petin, 2012) โดยหลักการในการสร้างสารชักจูงทั้ง 2 เรื่องในงานวิจัยนี้ได้นำทฤษฎีของ McGuire (1969) ในเรื่องของการปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการสร้างสาร เนื้อหาเริ่มจากขั้นตอนในการสร้างความสนใจที่จะรับทราบเนื้อหา สร้างให้เกิดความเข้าใจ

เนื้อความ และการทำให้เกิดการยอมรับเพื่อเกิดความเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้สร้างสารชักจูงขึ้นและได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมทั้ง 2 เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) สารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ เนื้อหาของสารได้กล่าวถึงประโยชน์และใช้การจับจุดทางอารมณ์มุ่งเน้นให้ผู้ได้รับคล้อยตาม แสดงให้เห็นถึง สถานการณ์ทางสังคมของผู้สูงอายุในปัจจุบัน แนวทาง วิธีการในการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อแก่ผู้สูงอายุที่นักเรียนซึ่งอยู่ใน ช่วงวัยเรียนสามารถทำได้ไม่ยาก พร้อมทั้งกล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้ความช่วยเหลือทั้งที่จะเกิดต่อ ตนเอง ต่อตัวผู้สูงอายุ และสังคม โดยเนื้อความได้กล่าวถึงประเด็นหลักในด้านการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุทางด้าน ร่างกาย การคอยดูแลทางด้านจิตใจ การสานสัมพันธ์ระหว่างช่วงวัย และการช่วยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถ เข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อเท่าทันโลก โดยยึดหลักความรู้ทางวิชาการจากแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือ เช่น ลักษณะ การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ (Morgan & Kunkel, 2001) ข้อมูลความรู้จากสถานีโทรทัศน์มหาวิทยาลัยมหิดล (Mahidol Channel) โดยเนื้อหาจะมีความยาว 2 หน้ากระดาษพิมพ์ ให้อ่านในการอ่าน 7 นาที ในการอ่านสารนี้ เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิผลของสารว่านักเรียนที่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุจะ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความสูงวัยมากยิ่งขึ้น รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและ ความเปลี่ยนแปลงของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และรับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองสามารถส่งเสริมช่วยเหลือผู้สูงอายุที่สามารถ ทำได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงเรื่องนี้ 2) สารชักจูงการมองโลกในแง่ดี เนื้อหาในสารได้ยกตัวอย่าง มุมมองทางความคิด วิธีการปรับตัว การจัดการกับปัญหาของบุคคลสำคัญในสังคม โดยเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักของ สังคมด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต นำเสนอมุมมองทางความคิด วิธีการปรับตัว การจัดการกับปัญหา และ เผลอหน้ากับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิต การสร้างสารได้ยึดหลักแนวคิดการมองโลกในแง่ดีของ Seligman (1990) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ปรับตัว สามารถเผชิญหน้ากับ ปัญหา พยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้น สำหรับเนื้อหาของสารชักจูงการพัฒนากการมองโลกในแง่ดีนี้ได้ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นที่รู้จักของสังคมด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น เรื่องราวของตูน Bodyslam กับโครงการก้าว คนละก้าว โดยเนื้อหาจะมีความยาว 2 หน้ากระดาษพิมพ์ ให้อ่านในการอ่าน 7 นาที ในการอ่านสารนี้เพื่อเป็นการ ทดสอบประสิทธิผลของสารการมองโลกในแง่ดีนี้ว่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ส่งเสริมให้บุคคลสามารถ ตระหนักคิดและประยุกต์ใช้แนวทาง วิธีการปรับตัวและเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้น เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ทางสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาอันใกล้

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ จิตใจเป็นปัจจัยที่สำคัญกลุ่มหนึ่งที่มีความ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคล ซึ่งในการวิจัยนี้ได้ศึกษาตัวแปรจิตลักษณะสมทบจากทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม “ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน” ซึ่งเป็นหนึ่งในจิตลักษณะที่สำคัญมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำและ เป็นที่ยอมรับกันว่ามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของพฤติกรรม การปฏิบัติต่างๆ และความสำเร็จยังส่งผลเป็น แรงจูงใจให้บุคคลพยายามทำสิ่งๆ นั้นต่อไปจนบรรลุเป้าหมาย (Bhanthumnavin & Panchawanuk, 1981) รวมทั้งเป็นจิตลักษณะผสมทักษะของบุคคลในการคาดการณ์ไกลว่าจะอะไรจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกลจากการ กระทำของตน และสามารถที่จะควบคุมตนเองให้กระทำสิ่งนั้นตามที่ตั้งใจไว้ (De Volder & Lens, 1982) โดยที่ ผ่านมาได้มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความเกี่ยวข้องทางบวกกับความพร้อมที่จะ กระทำสิ่งหนึ่งๆ เช่น การยอมรับการใช้บริการไปรษณีย์ประกันชีวิต (Julsamphansakul, 2005) ความพร้อมที่จะ

ปฏิบัติตามกฎระเบียบในห้องเรียน (Rajh-Arch, 2005) การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (Termkunanon, 2010) เป็นต้น ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ได้ใช้จิตลักษณะสมทบ ซึ่งก็คือลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาศึกษาประกอบ เพื่อให้ผลการวิจัยมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น และสามารถชี้แนวทางการพัฒนาและประยุกต์ใช้สาเหตุที่สร้างขึ้นกับกลุ่มนักเรียนได้ผลอย่างแท้จริง สำหรับแบบวัดตัวแปรนี้เป็นแบบวัดประเภทประเมินรวมค่า มีมาตราวัด 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง ประกอบด้วย ข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา เกรดเฉลี่ย ประเภทครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้อ่านสารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ อ่านสารชกุงการมองโลกในแง่ดี และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่า หรือมีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ไม่ได้อ่านสารชกุงการมองโลกในแง่ดี และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองน้อย

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 และ 5 ในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 6 แห่ง จำนวน 472 คน เป็นเพศชายจำนวน 211 คน (ร้อยละ 44.7) และเพศหญิง จำนวน 261 คน (ร้อยละ 55.3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 204 คน (ร้อยละ 43.2) และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 268 คน (ร้อยละ 56.8) มีเกรดเฉลี่ย เท่ากับ 2.93 โดยเมื่อใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็นนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ (≤ 3.00) มีจำนวน 232 คน (ร้อยละ 56.8) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง (≥ 3.01) มีจำนวน 208 คน (ร้อยละ 47.3) เป็นครอบครัวประเภท ครอบครัวเดี่ยว จำนวน 267 คน (ร้อยละ 57.5) และไม่ใช่ครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวขยาย/ ครอบครัวข้ามรุ่น) จำนวน 197 คน (ร้อยละ 42.5)

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบ Post-test only with control group design โดยมีแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มโดยไม่ลำเอียง (Random Assignment) เข้ากลุ่มทดลอง เพื่อเป็นการศึกษาว่านักเรียนที่ได้รับสารชกุงมีผลดีต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับสร้างชกุงหรือไม่ รวมทั้งในการทดลองนี้จะใช้หลัก 2 by 2 factorial design เข้ามาทดสอบถึงปริมาณการจำกัดกระทำว่าการสร้างสารชกุงซึ่งเป็นตัวแปรจัดกระทำ โดยการอ่านสารชกุง 2 เรื่อง คือ 1) อ่าน-ไม่อ่าน สารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ 2) อ่าน-ไม่อ่าน สารชกุงการมองโลกในแง่ดี ปริมาณเท่าไรถึงจะได้ประสิทธิผลที่ดีตามต้องการ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเป็นแนวทางการพัฒนาระดับต่อไป

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง คือ เมื่อนักเรียนนั่งประจำที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการแจกแบบวัดที่จัดเรียงไว้ โดยแจกตามแถวแนวนอน ชุดแบบวัดที่แจกมี 4 รูปแบบ (ตาราง 1) ตามกลุ่มทดลอง 4 กลุ่มที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งถูกเรียงลำดับ (1, 2, 3, 4, 1, 2, 3, 4,...)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียน จำนวน 120 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 1 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ สารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และสารชกุงการมองโลกในแง่ดี (ร้อยละ 100)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียน จำนวน 118 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 2 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ คือ สารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และสารควบคุมการใช้สินค้าไทย (ร้อยละ 50)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักเรียน จำนวน 118 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 3 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ คือ สารชกุงการมองโลกในแง่ดีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และสารควบคุมการเรียนภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 50)

และกลุ่มที่ 4 กลุ่มนักเรียน จำนวน 116 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 4 ที่ประกอบไปด้วยสารควบคุม ได้แก่ สารควบคุมการใช้สินค้าไทย และสารควบคุมการเรียนภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 0)

นักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้อ่านสารชกุงกลุ่มละสองชนิดให้เข้าใจอย่างละเอียด รวมเวลาในการอ่านประมาณ 15 นาที เมื่อนักเรียนอ่านสารชกุงเสร็จภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ได้มีการตรวจสอบการจัดกระทำและทำแบบวัดที่เหมือนกันทุกคน

ทั้งนี้ สารควบคุมการใช้สินค้าไทยและสารควบคุมการเรียนภาษาอังกฤษไม่ใช่สารที่เป็นตัวแปรจัดกระทำที่สร้างขึ้นในงานวิจัยนี้

ตาราง 1

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	จำนวน คน	Random Assignment นักเรียนเข้า กลุ่ม	การจัด กระทำ: สาร ชกุง ทัศนคติที่ดี ต่อการ ช่วยเหลือ ผู้สูงอายุ	การจัด กระทำ: สาร อ่านสารชกุง จุงการมอง โลกในแง่ดี	สารควบคุม (การใช้ สินค้าไทย)	สารควบคุม (การเรียน ภาษาอังกฤษ)	ตรวจสอบ การตรวจ กระทำ	แบบวัด ชีวสังคม และ จิตลักษณะ สมทบ
กลุ่มที่ 1	120	✓	✓	✓			✓	✓
กลุ่มที่ 2	118	✓	✓		✓		✓	✓
กลุ่มที่ 3	118	✓		✓		✓	✓	✓
กลุ่มที่ 4	116	✓			✓	✓	✓	✓

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย การวิจัยนี้ได้ใช้แบบวัดตามที่รายงานในตาราง 2 โดยมีแบบวัดทั้งที่ผู้วิจัยสร้างเอง ปรับปรุงมาจากแบบวัดมาตรฐาน และนำมาจากงานวิจัยอื่นๆ ในส่วนของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้มีการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาดำเนินการทดสอบกับนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยใช้สถิติ 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ (item discrimination) และ 2) การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้น (item-total correlation) แล้วจึงทำการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดโดย Confirmatory Factor Analysis (CFA) และได้มีการหาความเชื่อมั่น (α) ของคะแนนของแต่ละแบบวัด

ตาราง 2

คุณภาพเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย

ชื่อตัวแปร	จำนวนข้อที่ใช้จริง	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความเชื่อมั่น (α)	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis: CFA) (Wilatchai, 1995)						
					ค่า χ^2	df	p-value ($p > 0.05$)	RMSEA (≤ 0.06)	CFI (≥ 0.95)	TLI (≥ 0.95)	SRMR (≤ 0.08)
*1 ความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ	15	4.27-7.32	0.35-0.64	0.86	89.27	76	0.15	0.04	0.97	0.96	0.07
*2 ความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นดูแลผู้สูงอายุ	12	4.09-6.75	0.31-0.60	0.84	52.25	41	0.11	0.05	0.97	0.96	0.06
**3 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	12	3.31-11.43	0.31-0.61	0.80	36.90	35	0.38	0.02	0.99	0.99	0.07

หมายเหตุ: *เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในงานวิจัยนี้

**เป็นแบบวัดที่มีพื้นฐานมาจากแบบวัดของ Bhanthumnavin, Vanindananda (1993)

***ในงานวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับค่า t มากกว่า ค่า r โดยเกณฑ์การคัดเลือกข้อคือ ค่า t ≥ 2.00 ; CFA ใช้เกณฑ์ผ่าน 3 ใน 5 เกณฑ์ ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-ways ANOVA) และเมื่อพบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนเพศชาย 2) กลุ่มนักเรียนเพศหญิง 3) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 4) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 5) กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ (≤ 3.00) 6) กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง (≥ 3.01) 7) กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวประเภทครอบครัวเดี่ยว และ 8) กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่ในประเภทครอบครัวที่ไม่ใช่ครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวขยาย/ครอบครัวข้ามรุ่น)

ผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบปริมาณการรับสารชักจูง (Manipulation Check) เพื่อเป็นการตรวจสอบภายหลังการดำเนินการทดลองในส่วนของตัวแปรจัดกระทำ การอ่านสารชักจูง 2 เรื่อง ว่าในกลุ่มที่ได้รับสารชักจูงได้รับเนื้อหาจากสารตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้และสามารถระลึกถึงเนื้อหาของสารที่ได้รับอย่างน้อยเพียงใด

ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตรวจสอบปริมาณการรับสารชักจูงของนักเรียนในกลุ่มรวม ($n = 472$) พบว่าคะแนนปริมาณการรับสารชักจูงแปรปรวนไปตามประเภทของสารชักจูงที่ได้รับทั้งสองเรื่อง ได้แก่ การได้รับสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และการได้รับสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระเหล่านี้ พบว่า 1) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ($M = 61.05$) มีคะแนนเฉลี่ยปริมาณการรับสารชักจูงสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ($M = 54.22$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $F = 199.99$, $p < .001$) และ 2) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี ($M = 58.33$) มีคะแนนเฉลี่ยปริมาณการรับสารชักจูงสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี ($M = 48.71$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $F = 199.61$, $p < .001$)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ ตามระดับการอ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พบว่า ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย ไม่พบว่าความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่างการอ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ตาราง 3) อย่างไรก็ตามพบผลว่าความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างการได้รับสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี (ตาราง 3) ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และในอีก 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนเพศหญิง 2) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 3) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 4) กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ 5) กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง 6) กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวประเภทครอบครัวเดี่ยว และ 7) กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่ในประเภทครอบครัวที่ไม่ใช่ครอบครัวเดี่ยว (ครอบครัวขยาย/ครอบครัวข้ามรุ่น) โดยไม่พบผลเช่นนี้ในกลุ่มย่อยนักเรียนเพศชาย เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (ตาราง 4) พบผลสำคัญว่า 1) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและไม่ได้อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และ 2) นักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและไม่ได้อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุน้อยที่สุด ผลในทำนองเดียวกันนี้ยังปรากฏในอีก 7 กลุ่มย่อยด้วย

นอกจากนี้ ความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวทั้ง 3 ตัวแปร (ตาราง 3) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระเหล่านี้ พบว่า 1) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ($M = 73.78$ และ $M = 69.39$ ตามลำดับ) 2) นักเรียนอ่านสารชักจูง

การมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารช้กุงการมองโลกในแง่ดี ($M= 73.67$ และ $M= 69.51$ ตามลำดับ) และ 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ($M= 74.06$ และ $M=69.11$ ตามลำดับ)

ตาราง 3

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ ตามการอ่านสารช้กุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารช้กุงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ						
		สารช้กุงทัศนคติฯ (ก)	สารช้กุงมองโลกในแง่ดีฯ (ข)	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค
ความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ								
รวม	472	33.32***	30.09***	42.52**	26.07***	<1	<1	<1
เพศชาย	211	11.35***	5.71*	17.55***	2.53	<1	<1	<1
เพศหญิง	261	21.59***	29.42***	24.11***	30.31***	<1	<1	<1
มัธยมศึกษาปีที่ 4	204	18.10***	8.26**	12.98**	9.01**	<1	<1	<1
มัธยมศึกษาปีที่ 5	268	13.09***	21.52***	30.54***	15.09***	<1	<1	<1
เกรดเฉลี่ยน้อย	232	12.64***	8.06**	9.62**	9.41**	<1	<1	<1
เกรดเฉลี่ยมาก	208	17.46***	15.36***	32.81***	21.39***	<1	<1	<1
ครอบครัวเดี่ยว	267	14.66***	24.29***	22.54***	13.90***	<1	<1	1.15
ครอบครัวขยาย	197	15.40***	5.34*	16.53***	14.27***	<1	<1	<1

หมายเหตุ * $p<.05$; ** $p<.01$; *** $p<.001$

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบ ความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ พิจารณาตามการอ่านสารช้กุงทัศนคติที่ดีต่อ การช่วยเหลือผู้สูงอายุ และการอ่านสารช้กุงการมองโลกในแง่ดี ในกลุ่มรวม

สารช้กุงทัศนคติฯ	สารช้กุงมองโลกในแง่ดีฯ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
อ่าน	อ่าน	120	74.41	22	0.58	1.31	9.94*
อ่าน	ไม่อ่าน	118	73.83	21		0.73	9.36*
ไม่อ่าน	อ่าน	118	73.10	12			8.63*
ไม่อ่าน	ไม่อ่าน	116	64.47	11			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญที่ 0.5

**รหัส: รหัสที่ 1 สารช้กุงทัศนคติฯ (1 = ไม่อ่าน 2 = อ่าน) รหัสที่ 2 สารช้กุงการมองโลกในแง่ดี (1 = ไม่อ่าน 2 = อ่าน)

ตาราง 5

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้เฒ่าผู้สูงอายุ ตามการอ่านสารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชกุงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ						
		สารชกุงทัศนคติฯ (ก)	สารชกุงมองโลกแง่ดีฯ (ข)	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค
รวม	472	23.06***	38.98***	60.93***	26.34***	<1	<1	2.53
เพศชาย	211	4.52*	28.83***	18.85***	3.79	<1	1.58	<1
เพศหญิง	261	19.48***	14.68***	36.04***	26.57***	<1	<1	<1
มัธยมศึกษาปีที่ 4	204	14.26***	15.81***	24.53***	17.39***	<1	<1	1.26
มัธยมศึกษาปีที่ 5	268	9.09**	22.13***	32.97***	9.35**	<1	<1	1.84
เกรดเฉลี่ยน้อย	232	6.49*	25.23***	16.69***	12.80***	<1	<1	2.05
เกรดเฉลี่ยมาก	208	17.92***	10.23**	33.40***	17.65***	<1	<1	<1
ครอบครัวเดี่ยว	267	11.63***	15.88***	36.06***	16.19***	<1	<1	4.21*
ครอบครัวขยาย	197	13.01***	21.31***	18.07***	9.63**	<1	<1	<1

หมายเหตุ * p<.05; ** p<.01; *** p<.001

ตาราง 6

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้เฒ่าผู้สูงอายุ มีความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ พิจารณาตามการอ่านสารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชกุงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว

สารชกุงทัศนคติฯ	สารชกุงการมองโลกในแง่ดีฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	ค่าเอฟ						
						212	222	221	121	211	112	111
ไม่อ่าน	อ่าน	มาก	35	60.43	122	0.17	1.80	5.81*	6.56*	7.37*	8.74*	11.49*
อ่าน	ไม่อ่าน	มาก	35	60.26	212		1.63	5.64*	6.39*	7.20*	8.57*	11.32*
อ่าน	อ่าน	มาก	35	58.63	222			4.01*	4.76*	5.57*	6.94*	9.69*
อ่าน	อ่าน	น้อย	32	54.62	221				0.75	1.56	2.93	5.68*
ไม่อ่าน	อ่าน	น้อย	31	53.87	121					0.81	2.18	4.93*
อ่าน	ไม่อ่าน	น้อย	32	53.06	211						1.37	4.12*
ไม่อ่าน	ไม่อ่าน	มาก	16	51.69	112							2.75
ไม่อ่าน	ไม่อ่าน	น้อย	51	48.94	111							

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญที่ 0.5

**รหัส: *หลักที่ 1* สารชกุงทัศนคติฯ (1 = ไม่อ่าน 2 = อ่าน) *หลักที่ 2* สารชกุงการมองโลกในแง่ดี (1 = ไม่อ่าน 2 = อ่าน) *หลักที่ 3* ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (1 = น้อย 2 = มาก)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นมีความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ ตามการอ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ การอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พบว่า ความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นมีดูแลผู้สูงอายุแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏเฉพาะในนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว (ตาราง 5) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟแล้ว (ตาราง 6) พบผลสำคัญว่า นักเรียนที่ได้อ่านทั้งสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี พร้อมทั้งมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นดูแลผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้อ่านทั้งสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี รวมถึงมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงทดลองเรื่องนี้มุ่งที่จะศึกษาประสิทธิผลของสารชักจูง 2 เรื่อง ประกอบกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนซึ่งเป็นสาเหตุสมทบด้านจิตใจที่มีต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐานในตัวแปรตามความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นดูแลผู้สูงอายุ เฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว

นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูงทั้ง 2 เรื่องที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุที่สำคัญ ดังนี้ 1) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และอ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและนักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี 2) นักเรียนที่อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ แต่ไม่ได้อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านทั้งสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และไม่อ่านทั้งสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี 3) นักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ แต่อ่านสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านทั้งสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และไม่อ่านทั้งสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี และ 4) นักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และไม่ได้อ่านสารการมองโลกในแง่ดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะดูแลผู้สูงอายุน้อยที่สุด ทั้งนี้ พบผลข้างต้นในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม (ไม่พบ 1 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนเพศชาย) และยังพบผลในทำนองเดียวกันกับกลุ่มตัวแปรตามความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งประสิทธิผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนได้อ่านสารชักจูงเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือทั้งสองเรื่อง เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งสองด้านนี้มากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม ผลข้างต้นได้แสดงประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูงทั้งสองเรื่องต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติ โดยการใช้สารชักจูงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลดีในนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bhanthumnavin (1988) ที่กล่าวว่าการเปลี่ยนทัศนคติโดยการจัดการกระทำด้วยการใช้สารชักจูง (persuasive message) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เป็นหลัก เป็นรูปแบบหนึ่งที่จะเข้าไปมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น เพื่อเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม หรือทัศนคติ เป็นการโน้มน้าวจิตใจบุคคลให้ได้รับข้อมูลใหม่ๆที่เหมาะสม ทำให้เกิดการเรียนรู้ และตอบสนองตามการชักจูง รวมถึง

ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการอ่านสารชกุงในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวในหลายประเด็น เช่น การยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (Petin, 2012) ความพร้อมที่จะอ่านภาษาอังกฤษ (Kengsakul, 2005) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพพาหนะ (Keyen, Bhanthumnavin, Bhanthumnavin, & Meekhun, 2018) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสารชกุงที่มีต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมทัศนคติที่ดีที่จะดูแลผู้สูงอายุ ได้รับการพัฒนาการมองโลกในแง่ดีจากการอ่านบทความในสารชกุงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิผลให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะดูแลผู้สูงอายุ มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่าน ดังนั้น ในการพัฒนาเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนซึ่งจะเติบโตใหญ่และมีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้นี้ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการช่วยเหลือผู้สูงอายุนั้น สามารถประยุกต์ใช้สารชกุงทัศนคติที่ดีต่อการดูแลผู้สูงอายุ และสารชกุงการมองโลกในแง่ดี ซึ่งมีเนื้อความที่กระชับ เข้าใจง่าย และใช้เวลาไม่นานในการอ่าน โดยการนำไปสร้างสื่อการเรียนการสอนเป็นบทเรียน หรือนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ รวมถึงอาจนำไปประยุกต์เป็นสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมและพัฒนาประเภทใหม่ๆ เช่น สื่อมัลติมีเดีย Motion Graphic ที่เกี่ยวกับการสร้างความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุต่อไป เพื่อจูงใจและเข้าถึงกลุ่มนักเรียนหรือกลุ่มเป้าหมายประเภทต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองเป็นพื้นฐานจิตลักษณะของบุคคลที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุผู้สูงอายุ ซึ่งเมื่อประกอบกับการที่นักเรียนได้รับการส่งเสริมทัศนคติที่ดีที่จะดูแลผู้สูงอายุ ได้รับการพัฒนาการมองโลกในแง่ดี ก็จะเป็นการช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะดูแลผู้สูงอายุพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ดังนั้น ในสถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญในการบ่มเพาะความรู้ จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนา และฝึกหัดนักเรียนให้มีจิตลักษณะด้านนี้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเหล่านี้ สามารถคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การช่วยเหลือ เกื้อกูลแก่ผู้สูงอายุ เพื่อประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและบุคคลรอบข้างในสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเอื้ออาทรในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักศึกษาปริญญาตรีด้วย เพื่อดูประสิทธิผลของสารชกุงนี้ รวมทั้งอาจทำการศึกษาให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย หรือศึกษาเจาะลึกในภูมิภาคที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อช่วยในการยืนยันผลที่พบว่าความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นส่งผลต่อความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร

2) ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะดูแลผู้สูงอายุ เช่น ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การรับรู้คุณค่าในตนเอง การมองแบบเหมารวม เป็นต้น เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย โดยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่ม (focus group) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

เอกสารอ้างอิง

- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding Attitude and Predicting Social Behavior*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bhanthumnavin, D. (1988). *Kān wat læ kānwichai thatsanakhati thī moṣom tām lakwichā kān* [Assessment and research attitude]. *Kasetsart Educational Review*, 5(1), 62-81.
- Bhanthumnavin, D., & Vanindananda, N. (1993). *Laksana thāng chit læ phruttkam khōṅg nakriān wairun thī yū nai saphāwa siāng nai khroṅkhrūa læ thāng poṅṅkan* [Psychological and behavioral characteristics of school adolescents from at-risk families and preventive factors] (Research report). Bangkok: The board of national youth bureau.
- Campbell, D. T., & Stanley, J. (1963). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Chicago, IL: Rand McNally.
- De Volder, M., & Lens, W. (1982). Academic achievement and future time perspective as a cognitive-motivation concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42(3), 556-571. DOI: 10.1037/0022-3514.42.3.566
- Gray, R., Pattaravanit, U., Jamjan, C., Pattaravanit, U., & Suwannobprakoa, R. (2013). *Mano that mai khōṅg niyām phu suṅg āyu: mummōṅg chāēṅg chittawitthaya sangkhom læ sukkhaphāp* [New concept of Older Persons: The Psycho- Social and Health Perspective]. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research.
- Julsamphansakul, S. (2005). *Itthiphon khōṅg kānchai sān chakchūṅg thī mī phon tō kānyōmrāp kānchai boṛikān praisani prakanchiwit khōṅg naksuksā mahawitthayalai rāchaphat* [The effect of persuasive communication on acceptance of national post office's life insurance service in Rajabhat University Students] (Term paper). National Institute of Development Administration, Bangkok.

- Kengsakul, T. (2005). *‘Itthiphon khoṅg kān khīan chakchūṅ ton ‘ēng læ kān ‘ān sān chakchūṅ thī mī phon toṅ khwām tangchāi fai rū nai phasā ‘Angkrit khoṅg nakriān chan matthayommasuksā pī thī sōṅg* [Effects of self-persuasion and persuasive message on intention to learn english language in junior high school students] (Term paper). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Keyen, C., Bhanthumnavin, D. & Bhanthumnavin, D. & Meekhun, K. (2018). Cause relationship model of career intention to be professional farmers among high school students in rural Thailand. *International Journal of Education and Psychological Research*, 7(4), 34-43.
- McGuire, W. J. (1969). The Nature of Attitude and Attitude Change. In G. Liney & E. Aronson (Eds.), *The Handbook of Social Psychology* (2nd ed., Vol. 3, pp. 136-314). Cambridge: Addison & Wesley.
- Morgan, L., & Kunkel, S. (2001). *Aging the Social Context* (2th ed.). CA: Pine Forge Press.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2013). *Kān khāt kān prachakōṅ khoṅg prathēt Thai Phoṅ.Sōṅ sōṅ phan hārōṅ hāsipsām - sōṅphan hārōṅ pætsipsām* [Population Projection for Thailand]. Bangkok: October Print.
- Petin, N. (2012). *‘Itthiphon khoṅg sān chakchūṅ thī mī toṅ kānyōmrap rōṅg fajā niukhlā khoṅg naksuksā radap parinyā trī* [Effect of persuasive messages and information on nuclear power plant acceptance in undergraduate students] (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Praneetvatakul, B. (2017). *Patchai thāṅg chit sangkhom thī kiēokhoṅg kap phruttikam pōṅṅkan kān rap læ phræ rōk nai sathanthī sāthānana khoṅg naksuksā radap parinyā trī* [Psychosocial correlates of communicable disease preventive behavior in public places for undergraduate students] (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Seligman, M. (1990). *Learned Optimism*. New York: Simon & Schuster.
- Sung, K., & Kim, H. S. (2003). Elderly Respect Among Young Adult: Exploration of Behavioral Forms in Korea. *Ageing International*, 28(3), 279–294.
- Supapon, N. (2005). *Phon khoṅg kānchāi sān chakchūṅ nai kānyōmrap, thritsadi mai, sēthakit phōphiāṅ* [The effects of persuasive message on adoption of the new theory self-sufficient economy] (Research report). Bangkok: Srinakarinwirot University.

- Termkunanon, S. (2010). *‘Itthiphon khōṅ sān chakchūṅ thī mi tō kānyōṃrap rōṅ fajfā niukhlā khōṅ nakriān chan matthayommasuksā tōṅ plāi* [Effect of persuasive message and information on nuclear power plant acceptance of secondary school students] (Master’s thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Thongsingkie, S. (2005). *Patchai choṅg het bæp burānākān rawāṅ bān rōṅriān læ čhit laksana thī kiēokhōṅ kap khwām tangčai thī čha dulāe yaṅ phu sūṅ ‘āyū khōṅ nakriān matthayommasuksā pī thī sōṅ* [Integration among family, school and psychological factors as correlates of intention to care elderly relatives of highschool students] (Term Paper). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- United Nations. (2017). *World Population Prospects The 2017 Revision*. New York: Bureau of the Budget, United Nations Department of Economic and Social Affairs.
- Wilatchai, N. (1995). *Khwāmsamphan khroṅsāṅ choṅg sēn: Sathiti wikhrō samrap kānwichai thāṅ sangkhommasāt læ phruttkam sāt* [Lisrel: Statistical Analysis for Social Science and Behavioral Research]. Bangkok: Chulalongkorn University.